

Камчатка крайынын эмгек
жана кадр потенциалын
өнүктүү министрлиги

ЧӨНТӨК справочниг

Камчатка крайына жумушка
орноштуу максатында келген чет
өлкөлүк жарандар үчүн

Пайдалуу
маалыматтар

Россияга
сапар

Россияда
жумушка орноштуу

Россиядагы
жашоо

► (01.09.2020-жылдагы абал боюнча)

Мазмуну

1. Россияга сапар	
Россияга сапарга даярдануу	3
Миграциялык картаны тариздөө	5
Миграциялык эсепке туруу (катталуу)	6
2. Россияда жумушка орношуу	
Жумушка патент	8
Орус тилин, тарыхын жана Россия Федерациясынын мыйзамдарынын негиздерин билүү боюнча тестирлөө	10
Медициналык күбөлөндүрүү	11
Жумушка орношуу	12
3. Россиядагы жашоо	
Турак-жай издөө жана ижарап	14
Медициналык жардам	15
4. Россиядагы жүрүм-турум маданияты	16
5. Пайдалуу	18

Урматтуу окурман!

Бул чөнтөк справочниги Сизге миграциялык
мыйзамдардын негиздерин, Россияда жашоонун жана
жумушка орношуунун эрежелерин жана өзгөчөлүктөрүн
түшүнүүгө жардам берет.

Кеңештерге жана эскертүүлөргө көнүл бурунуз – алар
Сизге көптөгөн тобокелчиликтердин жана мыйзам
бузуулардын алдын алууга, өзүнүздүн милдеттеринизди
билүүгө жана өз укуктарыңызды коргоого жардам берет.

Ийгилик каалайбыз!

Россияга сапар

Россияга сапарга даярдануу

Россияга сапарга мурунтан даярдануу керек.

Кейгөйлөрдүн алдын алуу үчүн төмөнкүлөрдү откарууга кеңеш беребиз:

✓ Россиянын мыйзамдарын үйрөнүүз,

анткени чет өлкөлүк жумушчуларга талаптар өзгөрүп турушу мүмкүн.
Россияга визасыз кириүү укугу бар КМШ өлкөлөрүнүн жарандары
Россия Федерациясынын аймагында жумушка патент тариздебестен
90 күндөн ашык жүре алышпайт.

Камчатка крайында миграция маселелери Россия ИИМинин
Камчатка крайы боюнча башкармалыгынын Миграция маселелери
боюнча башкармалыгынын кароосунда турат.

✓ Сизге Россияга кириүгө тыюу салынбаганын текшериңиз:

Россия Федерациясында болуунун мыйзамду мөөнөтүн өткөрүп
жиберген адамдарга өлкөдөн чыгарып жиберүүгө чейинки
жоопкерчилик каралган.

Кеңеш!

Сизге кириүгө тыюу салынганын Россия ИИМинин
Миграция маселелери боюнча башкы башкармалыгынын
расмий сайтынын сервисинен текшерүүгө болот -
сервис.гувм.мвд.рф

✓ Орус тилин билүү.

Жумушка патент тариздөө учурунда орус тили, тарыхы жана Россия Федерациясынын мыйзамдарынын негиздери боюнча билимдерди милдеттүү тестирлөөдөн өтүүгө даяр болунуз.

Экзаменге өз мекениңизден да, Россиянын
аймагынан да орус тили курстарынын
жардамы менен даярданууга болот.

Камчатка крайында Сиз акысыз сабактарга катыша аласыз

Мигранттарды коомдук ыңгайлаштыруу борборунда, дареги:

Петропавловск-Камчатский ш., Максутов кеч., 42,
жазылуу үчүн чалыңыз, тел.: 8 (415-2) 42-62-85.

Россияга сапар

Россияга сапарга даярдануу

Медициналык камсыздандыруу полисин тариздөө:

Камчатка країнын аймагында медициналык камсыздандыруу полисин каалаган камсыздандыруу уюмунан сатып алууга болот. Россия Федерациясынын аймагында убактылуу жашоого уруксат бар болсо, медициналык камсыздандыруу акысыз таризделет, убактылуу жашоого уруксат жок болсо, полис акы төлөнүүчү негизде таризделет.

Сизге жардам бере ала турган уюмдардын даректерин билиниң:

Көйгөйлүгү кырдаалдарда же Сиздин укуктарыңызды бузууларга туш келген учурда Сиз бара жаткан региондо кимге кайрылууга болорун билүүнүз зарыл. Бул Россия Федерациясынын мамлекеттик органдары, Сиздин өлкөнүздүн бийлигинин Россиянын аймагындагы өкулдөрү (мисалы, консулдук мекемелер же миграциялык кызматтардын өкулдөрү), ошондой эле коомдук уюмдар болушу мүмкүн.

Мындаи уюмдардын айрымдарынын даректерин жана телефондорун “Пайдалуу маалыматтар” бөлүгүнөн таба аласыз.

Сизди Россияда турак жай берип, кабыл алуучу тарап ким боло турганын тактаңыз:

Маанилүү!

РФга келген чет өлкөлүк жаран чек арадан еткөн күндөн баштап **7 жумуш күндүн ичинде** миграциялык эсепке (каттоого) турууга тийиш.

Кабыл алуучу тарапты эрте таап койгон жакшы.

Кеңеш!

Бош жумуш орундары менен таанышып, ылайыктуу жумуш издеңиз:

Сиз «Общероссийская база вакансий «Работа в России» (www.trudvsem.ru) Интернет-ресурсундагы расмий вакансиялар (бош жумуш орундары) менен таанышып, өзүнүздүн билим деңгээлинىзге, эмгек тажрыйбаңызга жана жөндөмүнүзгө ылайыктуу жумушту алдын-ала тандап коё аласыз.

Камчатка крайында ылайыктуу жумуш издөө үчүн Сиз крайдын борборунда жайгашкан **Мигранттарды коомдук ыңгайлаштыруу борборуна** (Центр социальной адаптации мигрантов) кайрыла аласыз (тел. 8(415-2)42-62-85).

✓ Жетиштүү өлчөмдөгү финансыйлык каражаттарды ала жүрүү. Ал каражат Сизге документтерди тариздөөгө, ижарага турак жай алууга, тамактанууга, жол киреге жана башка чыгымдарга зарыл болот.

Россияга сапар Миграциялык картаны тариздөө

Миграциялык карта орус тилинде, мигранттын өзү тарабынан толтурулат, же аны чек ара көзөмөлүнүн кызматкери толтурат. Миграциялык картаны өтө этияттап, катар кетирбей жана ондобой толтуруш керек.

Маанилүү! Россияга **кирүүнүн максатын** туура көрсөтүнүз, эгер кирүүнүздүн максаты жумушка орношуу болсо, анда миграциялык картада “жумуш” деген сөздүн алдын чийиниз, болбосо жумушка орношо албай-каласыз.

Көнүл бурунуз! Миграциялык карта – маанилүү документ! Аны Россияда жүргөн бардык мезгилде паспорт менен чогуу сактоо зарыл.

Кеңеш! Кирүү билети – Сиздин Россиянын аймагына киргенинизди тастыктаган жол кире билети. Эз билеттеринизди же отургузуу талондорун сактап кою туура, анткени миграциялык картаның жоголуп кетсе, алар Сиздин Россиянын аймагына киргенинизди тастыктап бере аlyшат.

✗ Миграциялык картаны жоготуу: Эгер Сиз миграциялык картанызды жоготсоңуз, анда тезинен (3 жумуш күндүн ичинде) Россия ИИМинин Камчатка крайы боюнча Миграция маселепери боюнча башкармалыгына паспортунuz жана кирүү билетиниз менен кайрылыңыз. Бул документтерди текшергенден кийин алар Сизге миграциялык картанын дубликатын акысыз берүүгө милдеттүү. **Жасалма миграциялык картаны көрсөтүү мыйзам тарабынан куугунтукталат.**

Россияга сапар

Миграциялык эсепке туруу

Россияга келгендөн кийин ар бир чет өлкөлүк жаран чек арадан өткөн күндөн баштап **7 жумуш күндүн** ичинде өзү жашап жаткан жерге миграциялык эсепке турооуга (катталууга) милдеттүү.

Евразия экономикалык биримдигине (ЕАЭБ)
кирген өлкөлөрдүн жарандары үчүн

- Армения, Беларусь, Казакстан жана Кыргызстан – **30** күн;
- Тажикстандын жарандары үчүн – **15** күн;

Миграциялык эсепке, эреже катары, Сизге турак жай берген кабыл алуучу тарап тургузат.

Кабыл алуучу тарап

(чет өлкөлүк жаранды өз дареги боюнча каттаткан адам же уюм)
катары төмөнкүлөр болушу мүмкүн:

- сиз иштей турган региондо туруктуу катталган Россиянын жаараны;
- россиядагы турак жайдын менчик ээси болгон чет өлкөлүк жаран;
- юридикалык тарап (иш берүүчү, мейманканы, коммерциялык эмес уюм ж.б.).

Катталууну Сиз жашап жана иштей турган региондо жүргүзүү зарыл. **Жалган катталуу үчүн жазык жоопкерчилиги каралган, ошондуктан катталган жерде жашоо керек.**

Россияга сапар

Миграциялык эсепке туруу

Миграциялык эсепке кантип түрүү керек:

Чет өлкөлүк жарандын жашай турган жерине келгени жөнүндө билдирменин бланкасын толтурунуз

(билдирменин бланкасын Россия ИИМинин Камчатка крайы боюнча башкармалыгынын Миграциялык маселелер боюнча башкармалыгынан, Мамлекеттик кызматтарды көрсөтүүнүн Көп функциялуу Борборунан, "Россия Почтасының" бөлүмүнөн акысыз түрдө ала аласыз, ал эми Мигранттарды коомдук ыңгайлаштыруу Борборунда аны толтурууга акысыз жардам да беришет).

Билдирменин бланкасына паспорттун жана миграциялык картанын бардык беттеринин көчүрмөсүн, ошондой эле кабыл алуучу тараатын паспортунун жана турак жайга менчик укугу жөнүндө документинин көчүрмөлөрүн тиркеп, түпнускаларын көрсөтүнүз.

Көнүл бурунү!

Каттоо чек арадан өткөн күндөн баштап **90 күндөн** ашпаган мөөнөткө таризделет, бирок Россияда иштөөгө укук бербейт.

Маанилүү!

Миграциялык эсепти узартып туруу зарыл:

- ЕАЭБ өлкөлөрүнүн жарандары үчүн эмгек келишиминин мөөнөтүнө (oshol эле учурда ЕАЭБ өлкөсүнүн жумушчу жаарынын үй-бүлө мүчөлөрү өз миграциялык эсептерин ал жарандын эмгек же жарандык-укуктук келишиминин негизинде узартышат);
- КМШ өлкөлөрүнүн жарандары жумушка патенттин төлөнгөн мөөнөтүнө.

Кеңеш!

Миграциялык эсепке турганы жөнүндө таризделген билдирменин көчүрмөсүн чыгарып, өзүнүздө сактаңыз – эгер билдирме жоголуп кетсе, көчүрмөсү менен калыбына келтирүүгө болот.

Россияда жумушка орношуу Жумушка патент

Камчатка крайында юридикалык тараптарга (уюмда же жеке ишкердө) да, жеке тараптарга (мисалы, батирлердин ээсинде) да жумушка орношуу үчүн КМШ өлкөлөрүнүн жарандары жумушка патент алууга тийиш.

Камчатка крайында патент Россия ИИМинин Камчатка крайы боюнча башкармалыгынын Миграциялык маселелер боюнча башкармалыгынын Эмгек миграциясы маселелери бөлүмүндө таризделет.

Маанилүү!

Патент Россияга кирген убакыттан баштап 30 күндүн ичинде таризделет.

Жумушка Сиз тандаган жана патентте көргөзүлгөн бир гана адистик (кесип) боюнча орношууга болот, патент Россиянын кайсы регионунда алынса, ошол региондо гана жарактуу.

**Эсиңизде
болсун:**

**18 жашка толгондон кийин гана Россияда
жумушка орношууга жана патент алууга болот!**

Мигранттарга патент тариздөөгө акы төлөнүүчү негизде көмөктөшүүнү чет өлкөлүк жарандарга патенттерди тариздөө жана берүү боюнча мамлекеттик кызмат көрсөтүүгө ыйгарым укуктуу уюм жүргүзөт –

Россия ИИМинин «Паспорттук-визалык сервиси».

Федералдык мамлекеттик унитардык ишканасы.

Камчатка крайында мындай ыйгарым укуктуу уюм төмөнкү даректе жайгашкан: **Петропавловск-Камчатский ш.,
Максутов көч., 42, тел. (4152) 42-80-15, 42-80-17.**

Россияда жумушка орношуу Жумушка патент

Көнештерден пайдаланыңыз:

✓ Эгер Сиз документтерди тариздөө үчүн ортомчулук уюмга кайрылсаңыз, аны менен сөзсүз түрдө кызмат көрсөтүүгө келишим түзүңүз.

✓ Ортомчулук кызматтарды төлөгөндө сөзсүз Сиздин акча каражаттарыңыздын ортомчулук уюмга түшкөнүн тастыктаган чекти талап кылышыз.

✓ Ортомчуларга кайрылган күндө да зарыл процедуралардан Сиз ӨЗҮҢҮЗ өтүүгө милдеттүүсүз! Бул – медициналык күбөлөндүрүү жана дактилоскопиялык каттоо (манжа издерин алуу), сүрөтке тартуу, орус тилин, тарыхын жана Россия мыйзамдарынын негиздерин билүүнү тестиirlөө.

Жумушка патенттин акысын төлөө:

Патентти колдонуу үчүн Сиз Россияда жашап жана иштеген ар бир кийинки айга алдын ала туруктуу авансстык салыктык төлөм төгүүгө милдеттүүсүз.

Көнүл бурунуз! Салык боюнча туруктуу авансстык төлөмдөрдү төлөө Россия Федерациясынын Салык кодексинин 227.1 беренеси менен жөнгө салынат.

Патент алгандан кийинки **2 айдын** ичинде Сиз иш берүүчү менен түзүлгөн эмгек келишиминин көчүрмөсүн Россия ИИМинин Камчатка крайы боюнча башкармалыгынын Миграциялык маселелер боюнча башкармалыгына тапшырууга тийишсиз.

Патенттин жарамдуулук мөөнөтү аяктагандан кийин Россиядан чыгып кетүү зарыл же патенттин жарамдуулук мөөнөтү аяктаарына **10 жумуш күн калгандан кечиктирбей** тиешелүү арыз берип, патентти узартуу же кайра тариздөө зарыл.

Россияда жумушка орноштуу

Орус тилин, тарыхын жана Россия
Федерациясынын мыйзамдарынын
негиздерин билүүнү тестиirlөө

Орус тилин, тарыхын жана Россиянын мыйзамдарын билүүнү тестиirlөөдөн өтүү чет өлкөлүк жарандар үчүн милдеттүү болуп саналат жана жумушка патентти тариздөөнүн тартибине кирет.

Тестиirlөөдөн өтүү атайын сертификат же экзаменден өткөнү жөнүндө документ менен тастыкталат.

Ал колгоБерилет жана 5 жыл ичинде жарамдуу болот.

Орус тилин билүүнү тестиirlөө 5 бөлүктөн турат: окуу, жазуу, лексика жана грамматика, аудирлөө (билдириүүнү угуп, кайра айтып берүү) жана оозеки сүйлөө.

✓ Төмөнкү учурларда тесттен өтүүнүн кереги жок:

- СССРдин окуу жайын 1-сентябрь, 1991-жылга чейин бүткөндүгү жөнүндө диплому бар болсо;
- КМШнын каалаган өлкөсүнүн окуу жайын орус тили курсун камтуу менен аяктаганы жөнүндө диплом, анын нотариалдык күбөлөндүрүлген орус тилине котормосу жана дипломдун россиялык билим берүү стандарттарына шайкештиги жөнүндө күбөлүк бар болсо;
- Беларусь Республикасынын чет өлкөлүк жарандарына.

Россияда жумушка орношуу Медициналык күбөлөндүрүү

Патент алуу үчүн медициналык күбөлөндүрүүдөн өтүү зарыл. Ал чөт өлкөлүк жаранда ВИЧ, туберкулөз, COVID-19, жыныстык жол менен берилген айрым жугуштуу оорулардын жоктугун текшерүү үчүн жүргүзүлөт.

Медициналык күбөлөндүрүү чет өлкөлүк жаран иштегенге ниеттенип жаткан региондун атайын медициналык мекемесинде жүргүзүлөт.

Медициналык комиссиядан өтүү – акы төлөнүүчү кызмат.

Камчатка крайында медициналык күбөлөндүрүүдөн өтүү үчүн Сиз төмөнкү медициналык мекемелерге кайрылууга тийишсиз:

- Мамлекеттик саламаттык сактоо мекемеси (МССМ) «СПИД жана жугуштуу оорулардын алдын алуу жана күрөшүү буюнча Камчатка крайлык Борбору»
(Петропавловск-Камчатский ш., Октябрдын 50 жылдыгы көч., 1/2);
- МССМ «Камчатка крайлык наркологиялык диспансери»
(Петропавловск-Камчатский ш., Октябрдын 50 жылдыгы пр., 2);
- МССМ «Камчатка крайлык туберкулөзгө каршы диспансери»
(Петропавловск-Камчатский ш., Орджоникидзе көч., 9);
- МССМ «Камчатка крайлык тери-венерологиялык диспансери»
(Петропавловск-Камчатский ш., Кавказская көч., 26).

Россияда жумушка орношуу

Жумушка орношуу

Россияда легалсыз иштөө – олуттуу мыйзам бузуу. Өз укугуңузду билгениңиз жана өзүнүздү кереги жок тобокелчиликтен сактаганыңыз маанилүү.

Женөкөй кеңештер Сизге жумушка орношууда жардам берет:

Легалдуу иштеңиз: жумушка патент юридикалык тарапта да, жеке адамда да жумушка орношууга укук берет, бирок Сиздин иш берүүчү менен эмгек мамилелериңиз эмгек келишими же жарандык-укуктук келишим менен милдеттүү түрдө тастыкталууга тийиш.

Көнүл бурунуз!

Иш берүүчү чет өлкөлүк жаран менен эмгек мамилелерин түзгөнү жана токтоткону (үзгөнү) жөнүндө Россия ИИМинин Камчатка крайы боюнча башкармалыгынын Миграциялык маселелер боюнча башкармалыгына З күндүк мөөнөттөн кечиктирибей билдириме берип туроо мүлдөттүү.

Өз иш берүүчүнүздү билиңиз! Сиз өзүңүз иштеген фирманин аталышын жана дарегин, түздөн-түз жетекчиниздин дарегин (аты-жөнү жана телефону) МИЛДЕТТҮҮ ТҮРДӨ билүүгө тийишсиз;

Иш берүүчү менен келишим түзүнүз: эмгек келишимин же жарандык-укуктук келишимди түзүү өз укуктарыңызды (эмгек акысын өз учурунда алып туроо, эмгек өргүүсүнө, дем алыш күндергө, жумушка жарамсыздык баракчасын төлөөгө укукка ээ болуу) жана социалдык кепилдиктеринизди коргоого, акы төлөнбөгөн ченемден ашык иштөөнүн алдын алууга, өз милдеттеринизди так билүүгө жана, акырында, Сиз кайсы жерде, качан жана кимге иштегениңизди далилдөөгө мүмкүндүк берет.

Көнүл бурунуз!

Иш берүүчү Сиз менен келишим түзүүгө жана Сизге ал келишимдин көчүрмөсүн берүүгө МИЛДЕТТҮҮ!

Кеңеш:

Эгер эмгек мамилелери жазуу түрүндөгү келишимсиз, оозеки макулдашуу менен таризделсе, мындана учурда жумушчу алдын ала тен, укуксуз жана тобокелдүү абалда болуп калат. Иш берүүчү менен дайыма жазуу түрүндөгү макулдашуу түзүүгө аракет кылышыз.

Россияда жумушка орношуу

Жумушка орношуу

✓ Эмгек акынын өлчөмүн жана төлөө шарттарын так сүйлөшүп алыңыз: Сизге кайсы жумуш үчүн жана канча төлөнүшү керектигин Сиз так билүүгө тийишиз.

✓ Кол коюп жаткан нерсенин бардыгын кунт коюп окунуз, Сизге көчүрмөсүн берүүнү талап кылышыз: эгер Сизге бир нерсеге (келишим, табель, тил кат ж.б.) кол коюуну сунушташса, Сиз ага макул болуп туруп, анан кол коюшунуз керек.

✓ Иш берүүчүгө өз документтериңизди бербениз: Сизден башка эч ким Сиздин паспортуңузду, жумушка уруксатыңызды, камсыздандыруунузду, эмгек келишиминин Сиздеги көчүрмөсүн жана башка документтерди сактаганга укуктуу эмес, ошондой эле сиздин кыймылга эркиндигиңизди чектегенге, телефонуңузду ж.б. алып алганга укуктуу эмес. Паспортту тартып алуу жана эркиндикти чектөө – олуттуу кылмыш: мынданай учурда полицияга кайрылуу керек!

Маанилүү!

Карыз эмгекке (иш берүүчү өз жумушчуларын башка уюмдарга эмгек келишимин түзбөстөн башка адамдардын кызыкчылыгына иштөөгө жөнөтүшүнө) Россияда тыюу салынган.

Көнүл буруну!

Сизге эмгек акысын төлөбөй койгон же Сиз менен эмгек келишимин үзгөн учурдан баштап 3 ай өткөнгө чейин сотко кайрыла аласыз. Этият болунуз жана зарыл учурда сотко өз учурунда кайрылыңыз (РФ Эмгек Кодекси, 392-берене).

Кенеш:

Шарттарына макул болбогон келишимге кол койбонуз.

* * *

Эгер Сиз, тиешелүү документтерди тариздел, жумушка орношонуз жана Сизге Россияда узак убакыт жашоого туура келсе, Сиз турак-жай издөө, медициналык жардам алуу, документтерди текшерүү сыйктуу айрым бир оной эмес маселелерге туш көлишиңиз мүмкүн. Биздин төмөндөгү сунуштарыбыздын Сизге пайдасы тийиши мүмкүн.

Россиядагы жашоо

Турак-жай издөө жана ижараппоо

Турак-жай табууга аракет кылып жүрүп, Сиз батирлерди жана бөлмөлөрдү берүү жөнүндө көптөгөн жарнамалык жарыяларды көрөсүз. Ошол эле учурда турак-жайды өз алдынча табуу жетишерлик татаал жана көйгөйлүү болушу мүмкүн.

Кыймылсыз мүлк агенттиктегинин кызматтары.

Ишенимдүүлүк үчүн Сиз акы төлөнүүчү негизде кызмат көрсөткөн (болжол менен 5000ден 7000 рублга чейин) кыймылсыз мүлк агенттиктегинин кызматынан пайдалана аласыз. Бирок, бул агенттиктегинин ишенимдүүлүгү алардын өз кеңесине ээ болуп, ачык иштегенинде. Мындай агенттик Сиз менен кызмат көрсөтүү жөнүндө өзүнчө келишим түзөт да, ылайыктуу вариантарды издөөнүн бүткүл жүрүшүндө, анын ичинде турак-жайды карап көрүүнү жана ээси менен жолугушууну уюштуруу менен коштолп жүрөт.

Турак-жайдын ээси сунуштаган кызматтар.

Эгер Сиз турак-жайдын ээсинен (жеке адамдан) ижарага берилүүчү турак-жайдын ылайыктуу вариантын тапсаныз, ал Сизге менчик укугун тастыктаган документтердин (менчикке укукту мамлекеттик каттоо кубөлүгү, сатып алуу/сатуу келишими ж.б.) түпнускаларын көрсөтүүгө тийиш. Эгер ал жаран менчикин ээси эмес болуп, ишеним кат боюнча иштесе, анда ал турак-жай ээсинин ижарага берүүгө укук берген ишеним катын да көрсөтүүгө, ошондой эле өзүнүн паспорттук маалыматтарын жана турак-жай ээсинин маалыматтарын көрсөтүүгө тийиш.

Турак-жай вариантарын издөөнүн кандай ыкмасын колдонсоңуз да, ижарага алынган турак-жайга көчкөнгө чейин турак-жайды ижараппоо келишимин түзүүгө тийишиз, ал 2 нускада түзүлүп, сөзсүз бир нускасы Сизде калат.

**Сиздин ижарага алынган турак-жайда жашашыңыз үчүн
2 документ негиз болорун так билишиңиз керек::**

1 -турак-жайды ижараппоо келишими;

**2 - ижарага алган турак-жайдын дареги
боюнча миграциялык
эсепке алынганыңыз жөнүндө билдириме.**

Кенеш:

Алдамчылардан абайланызы – турак-жайды ижараппоо жөнүндө келишимге кол коюлуп, бир нускасын алганга чейин эч кимге акча бербениз.

Россиядагы жашоо Медициналык жардам

Россияда убактылуу жашап жаткан (визалык да, визасыз да тартип менен кирген) жана иштебеген чет өлкөлүктөр ыктыярдуу медициналык камсыздандыруунун (ЫМК) алкагында чет өлкөлүк жарандар үчүн медициналык полис тариздөөгө тийиш, болбосо дарылоону өз каражаттарынан төлөөгө туура келет.

Көнүл бурунуз! Убактылуу жашап жана жумушка орношкон чет өлкөлүктөр ЫМК полисин милдеттүү тартилте сатып аlyшат!

ЫМК полисин сатып алуу жөнүндө чечимди ар ким өз алдынча кабыл алат. Бирок бул жерде айрым жагдайларды эске алыш керек:
- ЫМК полиси патент алыш үчүн милдеттүү зарыл;
- ЫМК полисин албаган учурда дарылоого кеткен бардык чыгымдарды, анын ичинде дарыгердин кабыл алуу акысын, анализ тапшырууну, ар кандай диагностикалык иш-чараларды, стационарда дарыланууну чет өлкөлүк жаран өз алдынча төлейт, бул болсо бир кыйла сумма!

Көнүл бурунуз! ВЫМК полисинин баасы анда кызматтардын кандай топтомуу камтылганына жараша аныкталат.

Учурдагы мыйзамдар чет өлкөлүк жаранда төмөнкүдөй эң зарыл кызматтарды көрсөтүү камтылган ЫМК полиси болушун талап кылат:

- + кечикирилгис тез жардам көрсөтүү;
- + медициналык мекемеге тезинен жеткирүү;
- + стационарда дарылоо боюнча кызматтар;
- + стоматологиялык тез жардам.

Көп компанияларда ушундай типтеги даяр ЫМК полисин сатып алуу мүмкүнчүлүгү да сунушталат. Эгер кошумча кызматтар зарыл болсо, башка камсыздандыруу топтомун (мисалы, төрөт, стоматология, репатриация ж.б.) да сатып алууга болот.

Кенеш: Осизге ЫМК полисин берген камсыздандыруу уюмунун телефон номурун жана аталышын сөзсүз эстеп алыңыз – егер Сиз полисинизди жоготуп жиберсениз, камсыздандыруу компаниясына кайрылып, аны калыбына келтире аласыз, же, егер тезинен медициналык жардам зарыл болуп калса, полистин таризделгенин тастыктай аласыз. Камсыздандыруу полисин жоготуп албаш үчүн анын көчүрмөсүн ала жүргөн жакшы.

Россиядагы жүрүм-турум маданияты

Ар бир өлкөнүн жана региондун, айылдын жана шаардын жашоочулары бири-бiriнен жүрүм-туруму, кийими, адаттары, маданий салттары менен айырмаланып турушат.

Бул айырмачылыштар бири-бiriнин маданиятынын өзгөчөлүктөрүн билбекендиктен башка элдердин өкүлдөрүндө түшүнбөстүктү жаратышы мүмкүн.

Россиянын калкынын көпчүлүк бөлүгү шаарларда жашашат жана шаардык жүрүм-турум жана мамиле куруу маданиятын карманышат. Төмөндөгү эксперимелер Сизге Россия маданиятында кабыл алынган жүрүм-турумдун айрым бир маанилүү принциптерин түшүнүүгө жана россиялык шаарга көнүп кетүүгө жардам берет

Россияда жергилиттүү калк үчүн көнүмүш болуп калган коомдук жайлардагы жүрүм-турумдун жана айланадагы адамдар менен мамилелешүүнүн төмөнкүдөй эрежелери бар:

- сылык болуу;
- агрессия жасабоо, чыр-талаштуу кырдаалдардан оолак болууга аракеттенүү;
- башка адамдарды тигилип карабоо, ар бир адамдын жеке мейкиндигин бузбоо (өтө жакындал барбоо);
- унаа каражаттарында жана коомдук жайларда картан адамдарга орун бошотуу;
- унаада тамактануу же катуу сүйлөө, көчөдө спирт ичимдиктерин ичүү, таштанды таштоо адепсиздикке жатат;
- кесиптештер жана кошуналар менен көбүрөөк баарлашыңыз, тааныштарыңызды майрамдарда, өзүнүз майрамдабасаңыз да, күттүктаганды унутпаңыз;
- балдарыңызды курдаштары жана кошуналар менен баарлашууга үйрөтүнүз;
- коомдук жайларда кабыл алынган кийинүү нормасын сактаңыз.

Россиядагы жүрүм-турум маданияты

Россиялыктардын көпчүлүгү жылуу мамилеси, оор жагдайда жардам берүүгө, суроолорго жооп берүүгө даярлыгы менен айырмаланат. Россияга тезирээк көнүшүү үчүн Сизге жергиликтүү адамдар менен көбүрөөк баарлашууну, досторду күтүүнү, майрамдарга катышууну, киного, музейге, театрларга, китепканаларга барууну, орустилин үйрөнүүнү сунуш кылабыз.

Мурдагы СССР өлкөлөрүнүн жашоочуларын өтө көп нерсе бириктирип турат.

Баарыдан мурда, биздин жалпы тарыхыбыз бар: россиялыктар СССР элдеринин Улуу Атамекендик согуштагы эрдиктерине өтө урматтоо менен мамиле кылышат, Советтик Армиянын жоокерлеринин жана тылдын эмгекчилеринин эрдигин ыйык тутушат. Биздин өлкөлөрүбүздүн баарына тиешелүү болгон үй-бүлөлүк тарыхый эстутумга олуттуу көңүл буруу төнгүштүк жана достук мамилелер үчүн бекем негиз болуп бериши мүмкүн.

1. Камчатка крайындагы Мигранттарды коомдук ыңгайлыштыруу борбору

683032, Петропавловск-Камчатский ш.,
Максутов көч., 42, № 9 каб. (1-кабат),
тел.: 8(4152) 42-62-85

2. Россия ИИМинин Камчатка крайы боюнча башкармалыгынын Миграциялык маселелер боюнча башкармалыгы

683024, Петропавловск-Камчатский ш.,
Октябрдын 50 жылдыгы проспекти, 23/2
Эмгек миграциясы маселелери бөлүмү
683032, Петропавловск-Камчатский ш.,
Максутов көч., 42
тел.: 8(4152) 41-05-95, 41-00-80
сайт: 41.mvd.ru

3. Россия ИИМинин Миграция маселелери боюнча башкы башкармалыгынын расмий сайтындагы маалыматтык сервистер

сайт: гувм.mvd.ru
– (сервис. гувм.mvd.ru – чет өлкөлүк жарандар үчүн сервистер)

4. Камчатка крайынын Эмгек жана кадр потенциалын өнүктүрүү министрлиги

683003, Петропавловск-Камчатский ш.,
Ленинградская көч., 72
– миграциялык саясат боюнча бөлүм
тел.: 8(4152) 42-78-36, 41-28-45,
сайт: kamgov.ru
электрондук дарек: agzanyat@kamgov.ru

5. Камчатка крайынын Жарандык коомду, жаштарды жана маалыматтык саясатты өнүктүрүү министрлиги
683040, Петропавловск-Камчатский ш., Ленин аяны, 1 – улуттук диаспоралардын ишмердиги маселелери боюнча тел.: 8(4152) 42-47-75, 42-19-20
сайт: kamgov.ru
электрондук дарек: avp@kamgov.ru

6. «Паспорттук-визалык сервис»
Федералдык мамлекеттik унитардык ишканасынын Камчатка крайы боюнча филиалы
683032, Петропавловск-Камчатский ш., Максутов көч., 42, тел.: 8(4152) 42-80-15, 42-80-17, 42-80-18
сайт: kamchatka.pvsmvd.ru
электрондук дарек: kamchatka@pvsmvd.ru

7. Россиядагы жумуш: өз алдынча жумуш издөө үчүн эмгек жана жумуш менен камсыз кылуу боюнча федералдык кызматтын жалпы россиялык вакансиялар базасы
сайт: www.trudvsem.ru

8. Өз алдынча жумуш издөө үчүн Камчатка крайынын Калкты жумуш менен камсыз кылуу кызматынын Интерактивдүү Порталы
сайт: rabota.kamgov.ru

9. Мамлекеттik кызматтардын Бирдиктүү порталы
сайт: www.gosuslugi.ru

10. Камчатка крайынын мамлекеттik жана муниципалдык кызматтарынын порталы
сайт: gosuslugi41.ru

2021

Январь						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Февраль						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Март						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Апрель						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Май						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Июнь						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Июль						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Август						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Сентябрь						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12		
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Октябрь						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Ноябрь						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Декабрь						
Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

1 - 10 января – Жаңы жылдық эс алуу;

7 январь – Рождество майрамы;

23 февраль – Атамекенди коргоочунун күнү;

8 март – Аялдардың эл аралык майрамы;

1 май – Жаз жана Эмгек майрамы;

9 май – Женеш Күнү;

1 июнь – Эл аралык балдардың корго күнү;

12 июнь – Россиянын күнү;

1 июль – Камчатка крайынын түзүлгөн күнү;

22 август – Россия Федерациясынын Мамлекеттик туусунун күнү;

1 сентябрь – Билим күнү;

4 ноябрь – Элдик биримдик күнү;

12 декабря – Россия Федерациясынын Конституциясынын күнү.

